

Nejra Hajdar,
studentica II godine Pravnog Fakulteta u Sarajevu
Treća nagrada na konkursu Fonda "Bošnjaci" Sarajevo
Kada mi unište snove
I bace sumnju u moju istinu
Kada mi iz duše i
Posljednji trun ljubavi i volje istisnu
Strah me je
Ali moram reći
Glas dići
Nadu stići
I ...
Stid me je ali...
Poželim zadovoljiti
Najniži poriv:
Pljunuti,
Opsovati
I... otići

Miniverzija putničkog voza na relaciji Sarajevo-Ploče-Sarajevo kloparala je kao cijela kompozicija od, meni samo iz priča znanih, desetak i više vagona prijeratnog voza. Moja tetka, koja je tada studirala, kaže da je to bio poznati voz u dva i pet za Ploče. Kaže, postojalo je nepisano pravilo i neizgovoren dogovor, da ako želiš nekoga sresti, a naročito ako je želja obostrana, potrudi se, stigni na peron barem deset minuta ranije i želja će ti se ispuniti. Bilo je nezaboravno preživljavati onu gužvu, zgažene noge, galamu ...

Sjedila sam i promatrala ostale putnike. Bilo nas je taman koliko ima sjedišta u vozu. Istina, voz više ne polazi u dva i pet za Ploče. Nasmijem se svaki put i pomislim kako me to asocira na crno-bijeli vestern koji sam jednom gledala "U dva i pet za Jumu". Ili je bilo dva i deset?

Poznati pejzaž mi je promicao ispred očiju: pohabani „Šipad“, napušteni stupovi nečije promašene investicije ili možda sračunato pranje novca, novoizgrađeni tržni centar modernog izgleda i veselih boja da bi privukao i one najsiromašnije da potroše to što imaju i da se više ne brinu... Pa dalje na izlazu iz tunela mjesta uz cestu i prugu puna novih kuća.

Pohabano, novo, sumnjivo... Sve je to Bosna i Hercegovina. Tetka bi rekla da je uvijek željela autobusom putovati do Bradine, a vozom iz Bradine. Brojni tuneli i nevidljive krivine, po nekoliko mostova jedan iznad drugoga da te je strah i gledati, podsjetiše me zašto je to željela. U jednom od tunela se sjetih zašto idem u Sarajevo. Septembar je i imam posljednji ispit iz prve godine a treba upisati i drugu. Treba... Ako budem imala novca.

Majka je ostala bez posla, babi je plaća umanjena, a četvero nas je. Babo kaže da imaju posla, da rade i čuo je da im je i plaćeno, ali ovo su neka vremena koja bi najradije prespavao, u kojima i oni koji dobro stoje iskorištavaju globalnu krizu da ne plate radnike i zavrnu državu. Čak su im prijetili i otkazima... Godinama poslije rata smo se borili i nadali da će biti lakše i bolje i da su teška vremena iza nas, ali, eto, ona se opet pomaljavu. Negdje na horizontu počinje se pojavljivati strah. Pomislih da je to naopako. Bilo bi uredu da se iz straha ili poslije njega pojavi nada, a sada se nakon godina nadanja pojavljuje samo strah.

Između nade i straha šta je? Između sam ja u ovom vozu i moja razmišljanja o tome šta mi je činiti. Hoće li se moje obrazovanje završiti nakon jedne godine fakulteta? Ne želim na to ni pomisliti. Ne želim da me napusti nada! Ne želim da me strah osvoji!

Moja tetka nikada nije voljela loše govoriti o ljudima, ni znanim ni neznanim. Rekla bi da je nevjerovatno da je svako nepošten. Kao pravnik našalila bi se i rekla: "Je si li čuo za prezumpciju nevinosti - svako je nevin dok se suprotno ne dokaže." Pa i kada bi se „dokazalo“ ona nije potpuno vjerovala. Kaže, osjeća se tužno kada ljudi padnu.

Nažalost ni moja tetka više nije ubijeđena u masovnu nevinost i poštenje, napredak i opstanak. A mene je uhvatio strah jer, ako je ona razočarana, onda... šta se to dešava?

Kao i većina mladih nisam bila pretjerano zainteresirana za zbivanja oko sebe. Malo šta što nije imalo veze sa momcima ili fakultetom me zanimalo. A sada osluškivala sam komentare oko sebe. Kad poslušam bih vijesti i pogledam TV-program, od količine informacija i dezinformacija glava me zaboljela i zaprijeti pucanjem. Ništa nije valjalo, ništa se ne radi, niko nije zadovoljan, svi pate i svi su ogorčeni. Samo establišment zadovoljan.

Nakon tog izleta u stvarni svijet, nada se povuče, a strah primakne. Pomislih i da cijeli dunjaluk cvjeta mi bi(čitaj Bosanci i Hercegovci) propali. Uz sve teškoće mi kolektivno nemamo niti želje niti volje da ovo prevaziđemo.

Pobjeći, otići – čujem po nekoliko puta dnevno. Čak sam i ja potajno na to pomislila, a onda mi tetka nesvjesno uništi želju riječima: "Kuda!? Gdje mi možemo otići, a gdje je bolje, ezan se ne čuje. Pa zar da mi djeca tu odrastaju? Gdje se ezan čuje, a opet gdje mi možemo otići tu je ili kao kod nas ili gore. Zato: sjedi gdje si –tu si. I moli Boga da prospe rahmet po ovoj našoj zemlji."

Monotono kloparanje voza me podsjeti kuda idem i zašto idem i počeh izgovarati riječi iz časnog Kur'ana da mi uzvišeni Allah olakša i da položim ispit. Potražih preostale dvije kocke šećera na koje mi je majka jutros nakon ranog sabaha učila da hairli stignem u Sarajevo, položim ispit i vratim se. Jednu sam pojela na polasku, drugu ću kada uđem u zgradu fakulteta i treću pred salom. Gotovo istovremeno se sjetih tetkinih riječi: "I moli Boga dragoga da prospe rahmet po ovome svijetu." Vjera! To je! To je ono što uvijek spašava, a sada je u mojim mislima taj vakuum između odlazeće nade i nadolazećeg straha ispunjen. Vjera!!! Čujem odnekud: "Vrati nadu. Otjeraj strah."

Vjera! Molitva! Sabur! Narode moj, to nam nedostaje... Narode moj, to je ono što nam treba i čemu se trebamo vratiti. Ne samo između nade i straha, već i dok se nadamo i kad strahujemo. Uvijek vjera. Uvijek s vjerom!